

WELKOM IN HET STAMBOEK
Lemsteraak 'Dorade' - D 2196
Boeier 'Maria Pauline' - A 0229
Zeeschouw 'Swarte Haen' - D+ 0758
Vollenhovense bol 'Die Groene Haringh' - D 1054
Schokker 'Per Sempre' - D 1511

Hoe geschiedenis vermaakt kan worden

Willem Scholtes, lid van de Criterium Commissie van de SSRP, is jarenlang eigenaar geweest van de Hoogaars ARM17 (*Vrouwe Alize*). Deze Hoogaars is rond 2006 gerestaureerd door de late eigenaar Stichting Museumhaven Zeeland en is op dit moment helaas niet actief ingeschreven in het Stamboek. Willem vertelt het volgende verhaal: 'Willemijn, mijn dochter, komt thuis en vertelt dat ze bij de Hoogaars is geweest in de werkplaats – de oude houtloods – te Zierikzee. Ze was er met vrienden en had de rondleidende gids niet verteld dat zij opgegroeid is op dit schip en op haar twaalfde aan het roer Zierikzee binnezeilde...

Hoezo origineel

Zo gebeurt het dat deze gids bij het ankerspil gaat staan en vertelt dat dit nog een van de weinige originele onderdelen van het schip is. Hierop komt Willemijn naar voren en stelt zich aan de gids voor. Ook vertelt ze zachtjes aan deze man dat zij zich nog goed kan herinneren dat dit brok hout in huis lag omdat haar vader dit ankerspil

aan het maken was... Hoezo origineel? We hebben het hier over "mijn" Hoogaars, de ARM17, die nu in bezit is van het Maritiem Museum te Zierikzee. Ik heb haar aan dit museum verkocht in 1996, nadat ik mijn halve leven op dit schip had doorgebracht en menig restauratie en reparatie had meegemaakt en zelf uitgevoerd. Eerst op de werf van Meerman te Arnhem, waar mijn vader dit schip in 1952 had gekocht, om vervolgens op verschillende werven onder handen te zijn genomen, waaronder bij Duivendijk te Tholen, Kromhout te Amsterdam en Bultjer te Ditzum. Deze Hoogaars was volgens de werfbescheiden en de "oude" Meerman van omstreeks 1878. Meerman was in de jaren zestig al in de tachtig en de ARM17 was door zijn vader gebouwd.'

Eikenhout in plaats van iepen

Na Willemijns relaas ben ik zelf naar de houtloods te Zierikzee gegaan om e.a. eens te bekijken. Ik ben nooit betrokken geweest bij de herbouw en vond het, zeker na de interventie

van Willemijn, interessant om met eigen ogen te zien wat ze met het schip aan het doen waren. Op dat moment waren ze al een heel eind gevorderd. Een van de eerste dingen die me opviel was het nieuwe vlak. Dit was van eikenhout in plaats van het originele iepen en het had krommingen die het nooit had gehad, met het diepste punt ter hoogte van het zeilwerk. Op mijn vraag waarom, vertelden ze dat de projectleider dit zo besloten had, mede doordat dit zo beschreven is in een boek over hoogaarsen en het vlak, volgens dezelfde projectleider, was uitgezakt. Hij dacht dat het originele vlak ook hol was en door het uitzakken het vlak recht geworden was.

Ik vroeg hen of ze nog stukken hadden bewaard van het oude vlak en zij lieten me zo'n stuk zien; iepenhout! Ze hadden het bewaard omdat het vol met wurmgaten zat. Die wurmgangen kon je zo mooi op de doorsnede zien. Ook kon je zo goed de originele dikte zien van het vlak; veel dikker dan een eiken vlak omdat iep nou eenmaal zwakker is dan eiken. Dat het oorspronkelijke vlak recht was zonder holte, is omdat dit soort iepenhout zich in tegenstelling tot eiken moeilijk laat buigen. Duivendijk uit Tholen heeft een keer het hele vlak met houten spieën dichtgemaakt; het zat vol met wurmgaten, het leek wel een vergiet! Ook hij verbaasde zich over het feit dat het vlak van iepenhout was gemaakt. De "oude" Meerman vertelde dat dit soort vlakken niet veel voorkwamen, zo'n 5 in totaal bij zijn weten. Het materiaal was goedkoper en doordat er geen holte in werd aangebracht was het ook nog eens goedkoper in het bouwen. Onder water bleef iepenhout goed bewaard en was dus prima te gebruiken. Het grote nadeel echter was dat het vlak niet op te branden was aan kont en voorschip, waar de Arnhemse Hoogaars om bekend stond. Zo kan het dat er nu een museum schip rondvaart met een "verkeerd" vlak...'

JAN EISSENS, STAMBOEKBEHEERDER SSRP

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen (FONV), gesprekspartner van de overheid, beheerder van een restauratiefonds en een materialenfonds.

Secretariaat: Mw. Rita Eissens - van Goor,
 Stamboekbeheer: Jan Eissens
 050-4094094 secretariaat@ssrp.nl
 stamboek@ssrp.nl